

HORITZÓ

Periòdic quinzenal

Portantveu de l'Ateneu Cultural

Redacció i
Administració
C. Hernández 15, pral.

No es retornen els
originals

Preus de Subscripció

Fora (6 exemplars tri-
mestre) 1'10 pessetes
Número solt 0'15 ptes.

Als articles signats en són
responsables llurs autors.

Notes de l'Ateneu

Convocatòria

Es convoca a tots els Socis a la Reunió General Ordinària de tercer trimestre, que tindrà lloc el divendres dia 28 del mes present a l'estatge Social de l'Ateneu i a les 9 de la vetlla.

Ordre del dia

Lectura de l'Acta
Lectura del Balanç
Observacions generals

CURS D'ANGLES

Es prega a tots els inscrits al curs d'Anglès i a qui pugui interessar, que se serveixin passar per l'Ateneu el dimarts dia 25 del corrent mes a les 8 i quart de la vetlla, per tal de tractar de la represa del dit curs i altres assumptes relacionats amb el mateix.

BIBLIOTECA

Hem rebut del Sr Montagud una altra col·lecció d'interessants llibres. Ens plau fer-li constar el nostre agraïment.

HORITZÓ

Han entrat a formar part de la redacció d'Horitzó:

Josep Casadellà
i Ricard Gruart

La propietat de la terra a través dels temps

(continuació) per Ricard Gruart

IX

LA LLEI DE REFORMA AGRARIA ESPANYOLA

Com ja havem dit anteriorment, la llei de Reforma Agrària fou el mitjà per el qual les Corts Constituents preten-gueren donar solució al problema del camp espanyol. Consta de 24 Bases i fou aprovada el 15 de Setembre del 1932 i publicada en la Gaceta del 25 del mateix mes, entrant en vigor a partir d'aquest dia. Es una llei, els efectes de la qual si bé s'extenen a tot el territori nacional, la seva aplicació immediata queda reduïda a Andalusia, Extremadura, Ciutat Real, Toledo, Albacete i Salamanca; és a dir a aquelles regions i províncies en les quals a juí del legislador existia amb més força el problema del camp i per tant era més necessària la seva prompta solució. En canvi per aplicar la llei de Reforma Agrària a les restants províncies i regions és necessària una llei especial aprovada per les Corts. (Base 2.ª)

Examinant mal que sigui somera-ment la llei agrària aprovada per les Constituents, el primer que ens trobem és que pot ésser portada a cap per dos organismes diferents: per l'Estat i per els Municipis amb col·laboració amb l'Estat.

Començant el nostre examen per la Reforma diguem-ne estatal, l'eix de la mateixa és un organisme especial que la llei agrària crea, l'anomenat Institut de Reforma Agrària presidit pel Ministre d'Agricultura i la missió del qual, segons expressió de la mateixa llei (Base 3.ª) «és el canviar tota la constitució rural espanyola». Per lograr aquest fi, l'Institut

està dotat de personalitat jurídica i d'au-tonomia econòmica. Així tenim, que a ell queda atribuïda la propietat de les terres afectades per la Reforma; té assignada una consignació especial, almenys de 50 milions anyals en els pressupostos de l'Estat per tirar-la avant; té facultat per emetre obligacions i títols negociables a Borsa, etc. A l'Institut reverteixen per la seva solució, totes les qüestions que l'aplicació de la Reforma Agrària pot donar lloc. Per altra banda les línees generals sota les quals la Reforma es desenvolupa són les següents:

Acordada l'aplicació de la Reforma a una província determinada, el primer que ha de fer l'Institut és un Inventari de totes les terres afectades per ella i que són les compreses en la Base 5.ª, entre altres: deficient cultiu, extensió desmesurada; antics senyories etc. Fins a tretze causes d'expropiació senyala la llei. Un cop l'Inventari acabat, es comunica l'inclusió en el mateix de les finques, als propietaris respectius als quals hom concedeix un termini per impugnar la inclu-sió, davant del mateix Institut, que accepta o no la impugnació Si no l'accepta deu després acordar l'Institut si la finca ha d'ésser objecte d'expropiació definitiva, o bé simplement d'ocupació tem-poral de nou anys, passats els quals si la finca no és expropiada, és retor-nada al propietari. Tant si s'acorda una cosa com l'altra, ve després la fixació del preu de la finca, la qual cosa deu fer-se tenint-se en compte la renda catastral que la finca té assignada i el valor de les millores que hagi pogut ex-perimentar, capitalitzant-se tot junt a un

tipus que varia i que va des d'un 5% per les finques de renda anual inferior a 15.000 pts., fins a un 20% per les de renda superior a 200.000 pts. Determinai ja d'aquesta manera el valor de les finques l'Institut satisfà el seu import d'una manera mixta: una part en metàl·lic en proporció que varia des d'un 20% si la renda és inferior a 15.000 pts. fins a 1% si és superior a 20.000 pts. i la resta-la satisfà en títols d'un Deute especial amortitzable en 50 anys, d'interès 5% anual, poguent disposar el propietari d'aquests títols en un 10% del seu valor cada any. Si la finca sols ha d'ésser objecte d'ocupació temporal, l'Institut ha de satisfer una renda al propietari equivalent al 4% del valor de les terres.

Ja les terres en propietat o en possessió de l'Institut, aquest senyala el destí que deu donar-les-hi, que va segons la Base 12.ª; des de la parcel·lació i distribució entre els pagesos per al seu cultiu, fins a l'entrega per la seva explotació de grans finques, a Companyies o Empreses nacionals, passant per la creació de cens enfiteútics, arrendaments a particulars, creació de Granjes experimentals, etc.

Si s'acorda l'entrega de les terres als pagesos per al seu cultiu, l'Institut deu determinar si l'entrega deurà fer-se individualment o bé a les Comunitats de pagesos, les quals tenen preferència quan es tracta de terrenys de secà. Si s'acorda l'explotació individual, la Junta provincial de l'Institut ve obligada a formar el Cens de treballadors de la terra, de la localitat on radica la finca expropiada, i en el qual estan compresos, dividits en quatre categories, tots els treballadors agrícoles, entenent-se per tals, no sols els que no tenen cap tros de terra, sinó també els petits propietaris que paguin menys de 50 ptes. de contribució anual. Un cop el Cens acabat, ve «l'assentament», això és, l'entrega de la terra en possessió, no en propietat, als pagesos per al seu cultiu. Si la finca s'entrega a una Comunitat o Sindicat de pagesos, aquest, per majoria de vots, és el que determina si l'explotació de la terra deu fer-se en forma indivi-

dual o col·lectiva. Fets ja els assentaments, l'Institut ve obligat a crear, sota la seva inspecció, Cooperatives per la compra de maquinària agrícola, abonos, planter, etc., i finalment, tenint en compte les despeses realitzades en l'assentament per l'Institut, classe de cultiu, de terra etc., aquell organisme senyala la quota que anyalment deu satisfer el pagès o Comunitat assentada.

Senyalades ja les línees de la Reforma Agrària en general, ens resta ara per veure la que poden portar a cap els Municipis en col·laboració amb l'Institut de Reforma Agrària. Es d'àmbit molt més reduït, ja que es limita solament a aquells Ajuntaments que tenen béns comunals o que havent-los perdut per efecte d'alguna usurpació, ara, en virtut de la llei agrària, els poden tornar a recuperar. Consistint en el següent: els Municipis, d'acord amb l'Institut de Reforma Agrària, deuran determinar si l'aprofitament dels béns o terres comunes deu ésser agrícola, forestal o mixte. Si es determina l'aprofitament agrícola, en principi la forma d'explotació preferent és la col·lectiva de tots els veïns. Això no obsta però, a què sigui possible l'explotació individual, per mitjà de l'aparcament. Si l'aprofitament senyalat és el forestal, la forma única és la col·lectiva. Si l'aprofitament ha d'ésser mixt, mixta és també la seva regulació, a base de les dues senyalades anteriorment. En tots els casos però, l'import de les quotes que per l'aprofitament dels béns comunals, els veïns vénen obligats a pagar anyalment, ingressen en el tresor municipal.

Amb el que acabem d'exposar podem donar per acabat l'exàmen de la nostra llei agrària, l'orientació principal de la qual no podem deixar de reconèixer equivocada. I d'això en parlarem en el número vinent.

Immillorables

Timbres de Cautxú

Sistema patentat "FLEX"

IMPREMTA VILALLONGA

COMENTARI

LA FIRA

per Ricard Mestres

La fira és, essencialment, la festa dels infants. Perquè per als joves, aquesta festa tan simpàtica consisteix en deixar-se sacsejar tarda i nit pel ritme una mica cafre dels balls moderns. Res més. Però pels infants ja és altra cosa.

Vuit dies abans, ja tots ells pensen en la famosa anada al firal, a veure aquells «tatanos» tan bonics, enmig dels quals passaran esporuguits i admirats. Gairebé tots han obtingut del pare la promesa formal de què els hi comprarà un cavall de carn. Ells ja saben que no és veritat, però fan veure que ho és i hi gaudeixen com si ho fós. Doncs bé, arribat el matí, enclenxinats i amb la camisa ben neta —no ho serà gaire estona— se n'aniran cap a l'era curulla de cavalls joves i vells amb els quals els pagesos i els negociants faran negocis bons i dolents. A la tornada, pel camí trobaran aquells homes que venen faixes, però embolicades d'una manera que no ho semblen. Sempre hi veureu algun vell d'aquells tan xarucs que en compra una de ben vermella per lluir-la per les poques festes que els hi resten a celebrar...

Després els «xarlatans» abassegaran moltes estones la seva atenció —els grans també hi badoquegen molt—. Sobretot aquell «reconsagrat de la serp» que en porta d'entortolligades pel coll, els maravella. Estaran allà esiones i esiones sense entendre gran cosa, encara que comprendran que el què ven aquell home ho cura tot.

I les parades! Quantes passejades per davant d'aquell devessall de cel·luloid i llauna daurada! Quantes indecisions abans de dir al pare: vull això! Quina lluita inferior per sospesar les qualitats d'una escopeta mata-mosques o d'un canó que tira granots o d'una trompeta cridanera!

Infants! Quanta il·lusió per aquesta diada! Un retorn —per la fira— a la vostra condició no m'acoraria gens.

Per això jo he pensat que la cosa més bella d'aquest món seria que el dia de la fira els caires cantelluts de les cases es tornessin rodons, fes un cel de color de lliri i els carrers estessin alfombrats de nenúfar... I que tots els infants fossin rossos i vestits de color blau-cel, anessin al firal a veure els cavalls que serien tots de color de rosa i cada infant amb un cavall que portaria agafat amb unes regnes de cabell d'àngel, se n'anés a les parades a comprar un violí seràfic per anar-se'n a casa seva tocant una melodia ben dolça...

CINC PREGUNTES

Voleu mesurar l'alcança dels vostres coneixements?

Contesteu mentalment aquestes preguntes, i comproveu després les respostes a la pàgina 318.

- I A quins escriptors espanyols els ha estat concedit el premi Nobel de literatura?
- II Què és «hedonisme»?
- III Amb quina composició poètica es féu cèlebre Gutierre de Cetina?
- IV Qui fou Joan Locke?
- V Quin aparell determina la humitat de l'aire?

Pep Ventura i la sardana

per J. M. Mustarós

Al principi del segle passat la cobla estava formada per tres sonadors. El primer, tocava la cornamusa; el segon, el tiple; i el tercer, el flabiol i el tamborí alhora.

En general, els músics d'aquell temps tocaven de cor els repertoris, puix no sabent gens de solfa, havien après de memòria les tonades, que eren sempre les mateixes, trameses de generació en generació, de pares a fills.

La sardana es componia invariablement de vint-i-quatre porcions iguals de temps, i això féu creure que tenia antecedents astronòmics, és a dir: els vuit compassos curts significaven les hores repassades de la nit; el contrapunt, el cant del gall anunciant la matinada; i els setze compassos llargs, les hores diürnes, plenes de llum, alegria i moviment.

Als voltants de l'any 1820 en les festes populars solien tocar quatre contrapassos —ball que llavors estava en voga— i, com a final, una sardana. La gent vella, tradicionalista, gaudia amb el melangiós contrapàs, però el jovent, en llur subconsciència, àvid de riure i de saltar, preferia la sardana... I un jorn, els músics, endevinant el desig dels joves, duplicaren el nombre immutuable dels compassos de la sardana; però aviat s'adonaren que les melodies resultaven monòtones, puix un cant breu era repetit massa sovint, i encara que fos bonic, a força d'oïr-lo es feia ingrati a l'oïlla; i això féu decidir els compositors a escriure aires nous de sardana, però, posseint una escassa tècnica musical, els resultava difícil encabir dintre el nombre determinat de compassos, els acords harmònics que llur inspiració els dictava. I fou un empordanès preclar qui, abandonant les normes que la tradició havia establert, començà a compondre sardanes sense tenir en compte el total fixe d'unitats rítmiques...

Abans, però, Pep Ventura estudià el tenor pastoril que empraven al Rosselló francès; i comprenent que aquest instrument amb algunes modificacions podia donar millor rendiment, se'n féu construir un de pi, a llarga i campana de me-

tall, amb la qual cosa va obtenir un tenor de sons més aguts que afinava perfectament amb el to brillant que era comú a les grans orquestres.

El susdit instrument, que rebé ací el nom de tenora, fou introduït, pel mateix Pep, a la cobla rústega; i contrastant el seu so agradable amb la veu destrempada de la cornamusa, aquesta hagué de retirar-se per cedir el lloc a la intrusa, al costat de la qual foren posats a poc a poc, per diferents mestres, el cornetí, el fiscorn, el contrabaix i el trombó.

Pep Ventura fou, doncs, l'inventor de la sardana llarga i de la tenora, i a més a més, un compositor genial. Consagrà bona part de la seva vida a la nostra dansa i en morir deixà escrites més de quatre centes sardanes de les quals, en l'actualitat, amb prou feines se n'aprofiten una dotzena. Amb tot, per a criticar les creacions d'aquest artista singular, cal tenir tothora present els rudimentaris coneixements musicals que pogué aprendre en mig any de solfeig.

Altrament, de tant en tant ens cal recordar Pep Ventura, com a prova d'agraïment, per tal com les seves obres principals han trascendit fins a nosaltres...

Pintura

Decoració

Francesc Ragolta

Pintor decorador artístic

=

Empaperador

=

VENDA DE PAPERS PINTATS

Carrer Ramon Ferrándiz, 116

CASSÀ DE LA SELVA

Quatre mots

DIVAGANT...

per F. P. C.

El meu caríssim amic Ricard Mestres, en un saborós comentari publicat en el número anterior, qualifica de prosaica, d'una vulguitat depriment l'acció d'aquell carnisser creat per la fantasia d'algun periodista barceloní, i d'ideal, poètica i estètica, qualsevol gesta, — qualsevol crim — d'algun senyor feudal. I seguidament aconsella als enemics de la vulgaritat un remei heròic.

S'ha acostumat massa, potser, l'amic Mestres a viure reclòs en aquella torre de vori que tot just parla de bastir, si realment creu que aquells temps passats foren millors.

Tinc entès que en aquells temps, la vulgaritat també existia. Aquelles morts romàntiques després d'un duel a la claror de la lluna o d'una cursa folla cavalcant un corcer blanc... alat... per anar a morir inútilment; tots aquells bells espectacles, eren coses de cavallers. El poble, el vulgus, no sabia fruir-ne, si no era contemplant-ho. Els carnisseres d'aquells temps... no ho sé pas, però em sembla que si mai es venjaven ho feien d'una forma més vulgar encara, que el nostre contemporani novel·lesc.

No fa constar l'amic Mestres, però és ben cert, que hi ha una versemblança admirable entre el crim comès pel castellà burlat per un trovador gentil que mor dintre una tomba improvisada, i el del menestral que empra una nevera o un altre mitjà modern per fer una paròdia del què feien en aquells temps per castigar exemplarment un violador de llars.

I precisament aquesta versemblança em fa pensar en què si bé no són gens vulgars aquests procediments, són tots ben execrables.

Prefereixo aquest món blasmat pel meu amic. Ara, els tufets que hom hi respira no són asfixiants i poden localitzar-se. I amb una mica d'aquella imaginació utilitzada per a crear-se un món a gust, i a imatge i semblança d'un altre món passat de moda, jo crec que hom pot crear-ne un altre de més perfecte, sense necessitat de mirar enrera si no és per anar-hi a cercar coses millors que l'exemple d'aquells desventurats que mataren o moriren, per distreure el tedi, d'una forma «romàntica i estètica».

WESTINGHOUSE

ELS MILLORS APARELLS DE RADIO

Una demostració d'aquests aparells decideixen a adquirir-ne un

Sol·liciteu-ne proves, sense cap mena de compromís, als representants d'aquesta vila:

J. DUCH

J. M. ARDERIU

L'Autonomia a Bascònia

per Angel Gruart

Al país basc es sent molt més que a cap altra regió el nacionalisme. Des de molts anys s'ha mantingut sempre viu aquest sentiment, a través dels períodes més adversos.

Abans, però, tal com succeïa també a Catalunya, el nacionalisme estava monopolitizat per les forces reaccionàries que li feien tenir un aspecte repulsiu.

Els cacics clericals, explotaven la sensibilitat racial dels nadius per fer-ne una força política que feien servir per encobrir les seves aspiracions de domini i esclavatge.

L'esperit ingenu i religiós de la gent del Nord era explotat des del confessionalari.

Per aquells cacics, nacionalisme significava el predomini dels seus egoïsmes, dels seus interessos materials, per damunt de totes les qüestions d'ordre moral i polític.

Al seu servei estava tota la caverna per ofegar en nom del «seu» nacionalisme, totes les aspiracions del poble.

La gent de condició material humil, el treballador manual o intel·lectual, gent liberal, gent lliure, no podia tenir com a bandera política la mateixa que enlairaven els seus opressors.

Després de l'adveniment de la Repú-

blica s'organitzaren lliurement els partits polítics. El formidable triomf dels republicans i socialistes va fer que es situés el concepte polític del nacionalisme basc en la seva verdadera significació.

Tot l'element liberal afiliat en diversos partits polítics nacionals, avantposà les seves conviccions ideològiques de tots els ordres, a la consecució immediata de l'Autonomia.

Els partits estructuraren els seus programes d'acord amb llurs aspiracions polítiques i socials, però assenyalant com a base fonamental d'aquestes la consecució de l'Estatut.

* * *

Amb l'ús que han fet del concert econòmic establert amb l'Estat, demostren d'una manera clara i indiscutible que saben administrar els seus interessos. És quelcom admirable l'administració i l'organització de tots els serveis públics i oficials.

L'atac per part del Govern de Madrid al concert econòmic de Bascònia imposant tributs no compresos en el conveni, no solament demostra l'hostilitat a l'autonomia, sinó la pugna per minar amb procediments ilegals el suport més formidable amb el qual compta el país basc per fonamentar les seves aspiracions.

d'estudiar sobre el terreny el que podria costar a l'Ajuntament l'execució del plànol de l'arquitecte municipal, i que pogueren comprovar que amb aquest plànol l'Ajuntament hauria de construir una paret fins al pont, per tal de què hi hagués el degut desguàs, que costaria moltes centes pessetes, a l'ensem que perjudicaria a alguns veïns, no beneficiant-ne cap. Per això —continua dient— varem considerar que el plànol no s'havia d'executar tal com estava fet, sinó reduint l'altura de la rasant de 60 cm. a 30 cm., estalviant-se d'aquesta manera les despeses que ocasionaria l'aixecar una paret. Acaba dient que aquesta és la proposició de la majoria.

El Sr. Jubert considera que el fet d'anar a estudiar aquest plànol solament els senyors que componen la majoria, sembla que és voler donar un caire polític a aquesta qüestió.

El Sr. Mestres li contesta dient que la majoria, aprofitant l'avinentesa de trobar-se reunida, es traslladà a aquell lloc per estudiar l'assumpte, i que si hagués sin trobat pel camí algun conseller de la minoria, l'haurien convidat a acompanyar-los.

El Sr. Igualada diu que no està conforme amb la proposició del Sr. Mestres.

Li sembla que ha de fer-se un plànol nou.

El Sr. Mestres li contesta dient que ells tampoc accepten el plànol, des del moment que volen reduir la rasant.

El Sr. Vilallonga considera que la rasant és el de menys i que s'ha de buscar la manera de gastar menys pessetes i que quedin salvats els interessos de tots els veïns. Demana que es construeixi una cuneta perquè l'aigua no pugui perjudicar ningú i que l'Ajuntament hauria d'estudiar el què valdria.

I fins aquí hem arribat. Des d'aquest moment és impossible ressenyar el debat que es produí i que durà «UNA HORA I CINC MINUTS». Tots els consellers intervingueren al menys vint-i-cinc vegades cada u: que si la cuneta, que si els 30 cm. i el plànol, i la rasant i altra vegada la cuneta i els 30 cm....

Per fi, quan tots els consellers en tingueren prou, es procedí a la votació de la proposta del Sr. Mestres.

Fou aprovada per 8 vots contra 5. El Sr. Jubert votà en blanc. Va dir que després de tanta discussió continuava desorientat.

El Sr. Rodà manifestà que estaria conforme amb la proposició si es pogués garantir que en els casos en què els veïns es vegessin perjudicats se'ls atengués i es procurés esmenar el què no estigués bé.

Informe de la Comissió de Finances a la demanda de la Tècnica de Construcció, S. A. de cobrament d'un crèdit que importa 14.812 ptes. per la formació dels projectes de portar aigües i plànol general de la població.

El Sr. Alcalde diu que aquest és un deute contret per l'Ajuntament de la Dictadura, però que s'ha de pagar. Explica que la casa demandant convé en reduir la quantitat que se li deu a 9.000 ptes. pagades al comptat o bé 10.000 en dos terminis. Considera més convenient pagar aquest deute al comptat, si és possible.

NOTES MUNICIPALS

Sessió 14 Setembre

Presideix l'Alcalde Sr. Robau.

No assisteixen els consellers Srs. Bosch i Cassà.

S'aproven l'acta de la sessió anterior, la nota dels jornals de la brigada municipal i diversos comptes.

Es llegeix un ofici de la Mestressa nacional Sra. Matilde Orosia comunicant haver sol·licitat el retir. El Consistori es dóna per enterat, agraint al mateix temps l'atenció de la comunicant.

Ofici de la Comissaria d'entrades de l'Hospital de la Sta. Creu demanant l'import de les estades en el mateix d'una malalta d'aquesta vila.

El Sr. Alcalde explica els antecedents d'aquest assumpte i s'acorda estudiar-lo degudament per tal de trobar-hi una solució.

Projecte d'alineació i rasant del carrer nomenat ViNovell. (Pendent de la sessió anterior.)

El Sr. Mestres diu que els components de la majoria es traslladaren al Vinovell, acompanyats d'un tècnic a fi

Josep Vidal Pagès

TALLER MECANIC

Servei de Taxis

Baixada de la Plaça

de J. Anselm Clavé n.º 3

CASSÀ DE LA SELVA

Així ho acorda el Consistori.

Dimissió del Sr. Alcalde. (Asst mpte que quedà sobre la taula en la sessió anterior.)

El Sr. Alcalde pronuncia breus paraules dient que confia que la seva dimissió serà acceptada.

El Sr. Dalmàs en nom de la majoria lamenta la dimissió del Sr. Robau i li prega que la retiri.

El Sr. Robau li contesta dient que l'única cosa que pot fer és retirar la dimissió de conseller, mantenint però la d'Alcalde, la qual li és acceptada atenent-se els senyors consellers als motius que la fonamenten.

S'aixeca la sessió.

Sessió 18 Setembre

A les 9 en punt s'obra la sessió presidint el tinent d'alcalde Sr. Igualada.

Falten a la reunió els consellers Srs. Cassà, Roca i Bosch.

El Secretari llegeix l'acta de l'anterior i al sol·licitar la seva aprovació, el Sr. Rodà demana que constin d'una manera més concreta les explicacions que donà al emetre el seu vot davant la proposició de la majoria referent al projecte d'alineació i rasant del carrer nomenat Vinovell.

Són aprovades algunes factures i es dóna compte dels jornals pagats a la brigada municipal des del dia 10 al 16 del corrent.

El Sr. Igualada diu que d'acord amb el que disposa la llei municipal s'ha de proveir el càrrec d'Alcalde, i després d'ésser llegits pel secretari els articles de la llei municipal que s'hi refereixen, és efectuada la votació que dóna el següent resultat: Josep Dalmàs 8 vots, i en blanc 5.

Com que el Sr. Dalmàs no ha obtingut el nombre suficient de vots per quedar elegit definitivament, el president declara que queda nomenat alcalde interí el Sr. Josep Dalmàs, d'acord amb la llei vigent.

Seguidament s'aixeca la sessió.

En aquesta sessió, igual que en l'anterior, hi ha assistit un públic molt nombros.

El Cinema

Durant aquesta quinzena els amics de la cinematografia hem estat d'enhonorable. El diumenge dia 9 l'empresa del Cinema Kursaal ens oferí CATALINA DE RUSIA, un film anglès dirigit per Paul Czinner magnífic. Bona reconstrucció històrica —que no coincideix exactament amb la història, però— i creació d'un ambient que us permet fer-vos perfecte càrrec de com anaven les coses en aquell temps. Bons decorats i fotografia perfecta. Hem de remarcar que el Sr. Empresari va reeixir a donar-nos la versió anglesa en comptes de la doblada, qual cosa li agraïm. Quant a la interpretació, tothom que hagi vist aquest film haurà remarcat el treball senzillament formidable de Elisabet Bergner, una actriu amb una veu i unes actituds entre ingènues i picants que s'enduu tots els nostres entusiasmes. Douglas Fairbanks Jr. encertat, encara que no a l'altura de la protagonista femenina.

Una altra pel·lícula excepcional projectada durant aquests quinze dies és SI YO TUVIERA UN MILLON, film dirigit per Ernest Lubitsch, Norman Taurog i James Cruze entre altres. Si el cinema ha d'ésser acció i varietat, heus ací una mostra de cinema pur. Es tracta d'un milionari que abans de morir —al veure la coqueteria dels seus parents— regala un milió a diverses persones. El que fan els afortunats amb el milió és el que dóna lloc als diversos sketchos —set— que formen la pel·lícula. De tots remarcarem el d'aquell escriptor ja vell —quin actor Charles Laughton!— que quan rep el milió se'n va al seu burgès i li fa una ganyota sonora que conté tot l'odi covat aneu a saber en quants anys d'esclavatge. Es bo i ben realitzat el d'aquell empleat que treballa a una casa de porcel·lanes i fa unes trencadisses que se li enduen el sou, i que quan té el milió es dóna el gust de trencar-ho tot. El més inferior és el del condemnat a mort, que queda fluix al costat dels altres. Resumint: un gran film aquest que hem pogut veure al cinema

Modern.

Durant aquests quinze dies s'han projectat també EL CRIMEN DEL SIGLO, EL PROFUGO, EL REPORTER DETECTIVE, PROHIBIDO, EL VALLE DE LA SORPRESA i LA VIUDA ROMANTICA.

MICKEY MOUSE

Noticiari

En el número anterior en donar compte del nomenament del nostre amic Joan Domingo Alemany de secretari i advocat assessor del Gremi de Ferrers i carreters de la província dèiem que havia estat nomenat «secretari d'advocat».

Ja perdonarà el Sr. Domingo aquest error d'impremta.

La nit del dia 16 uns lladregots intentaren entrar a les cases dels Srs. Gualbert Barnés i Manuel Nadal, sense aconseguir-ho.

Caldrà que els vigilants estiguin previnguts per si s'intenta reemprendre la temporada.

El dia 11 de Setembre en el Centre Republicà Federal tingué lloc una audició de sardanes i un lluit ball, a càrrec de la cobla-orquestrina «La Principal».

Havem establert l'intercanvi amb els periòdics «Rebelión» de Santa Cruz de Tenerife, «Albada» de Palamós i «Nosaltres Sols» de Barcelona.

Havem rebut el número extraordinari del periòdic "Horitzó" de Borges Blanques, magníficament editat, que és veritablement un model de pulcritud i bon gust.

Felicitem als nostres col·legues de Borges Blanques.

El professor oficial d'aquesta vila Sr. Vicenç Puig, bon amic de l'Ateneu i d'aquest periòdic, dintre pocs dies traslladarà la seva residència a la població de Cardedeu on continuarà les seves tasques pedagògiques.

Esperem que la separació del nostre distingit amic no serà definitiva i que obtindrem l'honor de continuar comptant-lo entre els nostres col·laboradors.

Li desitgem una estada ben plaent en l'esmentada vila.

Per retirar-se del negoci

ES VEN

l'establiment

"CASA NANET"

Salmeron n.º 30

MARQUETERIA
PLAFONS - FULLOLES
SOMMERS
COLORS - ASSECANTS
VERNISSOS - HIDROFUGS
AGLOMERATS
PAVIMENTS - GRASSES

MAGATZEMIS GUGUT

Avinguda 20 de Juny N.º 12

GIRONA

* * *
 Amb motiu de la fira que es celebra demà diumenge, a les societats Centre Unió Republicana, Republicà Federal hi tindran lloc lluidíssims concerts, audicions de sardanes i balls.

Aniran a càrrec de les cobles orquestres-orquestrines «La Selvatana» i «La Principal» d'aquesta vila.

* * *
 Diumenge passat a la tarda, quan sortia del ball de la Sala Galà, la jove Montserrat Oliveres Ros de Fornells de la Selva va rebre una cossa del veí d'aquesta vila Amadeu Ros i Gafarot, que segons sembla, la donà involuntàriament. Li ocasionà la fractura de l'apèndix xipoides.

L'agressor fou detingut per la Guàrdia Civil.

La lesió sembla ésser de caràcter lleu.

* * *
 El diumenge passat en el Centre d'Acció Social donaren un concert els artistes Sants Sagrera, violoncel·lista i Antoni Teixidó, pianista.

Per la seva importància mereix l'honor d'un extens comentari, que no essent possible de publicar en aquest número per falta d'espai, anirà en el vinent.

Cinema Catalunya

Diumenge 25 Setembre - Diada de la Fira Tarda i nit - Sessió contínua des de 3 tarda
ACONTEIXEMENT CINEMATOGRAFIC

La pel·lícula més demanada i esperada pel públic en general

DON JUAN

la millor creació del colossal artista JOHN BARRYMORE junt amb les estrelles Mary Astor i Stelle Taylor.

Ademés es projectarà un escollit complement i còmica.

Cassanencs: Recordeu que l'èxit aconseguit per DON JUAN no ha pogut ésser superat per cap més film fins a la data. DON JUAN és el film que tothom recorda amb satisfacció i que veurà novament.

Demaneu programes especials.

Hom diu que...

Seria convenient que la petició feta per un col·laborador d'aquest periòdic de què l'Ajuntament d'aquesta vila procuri aconseguir que el correu arribi més aviat a la nostra vila, per mitjà d'una Companyia d'autòmbus, fos tinguda en consideració.

...També seria convenient que s'imposés algun càstig seriós als joves massa enjogassats que es creuen amb el dret de molestar els veïns de la nostra vila, fent escàndol durant la nit.

No es podria destinar un lloc adequat per aquests joves?

...Encara resten estacionats els carros davant de la presó, interceptant així el pas dels vehicles per aquell carrer.

Notes pregades

Festeigs que celebrarà el Centre Unió Republicana, el dia de la fira.

A les 12 matí - Sardanes Vermouth

» 6 tarda - Ball

» 9'30 nit - Concert

» 10'30 » - Ball

els quals aniran a càrrec de la llorejada Cobla-Orquestra-Orquestrina «La Selvatana».

Relotgeria Alemanya

SANT FELIU DE GUIXOLS

COMPOSTURES DE RELLOTGES DE TOTES MENES - TREBALLS PERFECTES I GARANTITS A PREUS MODICS.

A Cassà de la Selva: cada dimecres

CARRER BONAIRE NÚM. 4

Joan Domingo Alemany

Advocat

Ofereix el seu despatx

Plaça del Moli, 2 principal

Girona

RESPOSTES

a les preguntes de la plana 314

I.—Echegaray i Benavente.

II.—Un sistema filosòfic que té com a base el plaer.

III.—Amb el madrigal que comença «Ojos claros, serenos...»

IV.—Joan Locke fou un cèlebre filòsof anglès nat el 1632 i mort el 1704, autor de l'«Assaig sobre l'enteniment humà», en el qual estableix com a font del coneixement l'experiència i combat la teoria de les idees innates.

V.—L'higròmetre.

Immillorables

Timbres de Cautxú

Sistema patentat «FLEX»

IMPREMTA VILALLONGA

Reservat

per

Kursaal Cinema

Jaramago Valadia

EL MILLOR PAPER DE FUMAR

ESTOIG ENGOMAT : 10 Cts.

JARAMAGO «ORO» : 20 Cts.

Demaneu-lo a tots els estancs

DIPOSIT DE VENDA:

Sant Pau, 22 - BARCELONA

PIPES, BOQUILLES, PETAQUES, MONEDERS, JOCS DE CARTES, DOMINÓS, ESCACS, PARCHESSIS, etc. etc.

Venda a l'engròs i a la menuda

Fàbrica de **DOMINGO**

Tapones,

Discos y

Especialidades

Fabricantes:

Dispongo de maquinaria moderna para esmerilar y ensamblar toda clase de productos derivados del corcho.

Cobla - Orquestra
Orquestrina

La Selvatana

Cassà de la Selva (Girona) Telèfon: 22

Per a contractes: Pere Arpa

Gran assortit en

Calçat de temporada

no dubteu un moment,

En XEC Espardenyer

us en servirà d'econòmic i superior

Castelar, 41

Farmàcia

J. BOTET

CASSÀ DE LA SELVA

Despatx acurat de receptes.

Fàbrica de gasoses i sifons - Zeppelin - Aigua picant

JOSEP CLARA

Exenedor de la cervesa Damm i representant del lleixiu Berenguer.

Pau, 45

Cassà de la Selva

Farmàcia i
Laboratori de

Joan Gener Roca

Cassà de la Selva

Cobla - Orquestra
Orquestrina

La Principal

Per a contractes:

Francesc Gruart Telèfon 19

MANUEL BECERRA
Sastre

Cassà de la Selva

Subscriviu-vos a "Horitzó"

Agència d'Autòmibus i Transports

La Cassanense

Administració: Castelar 61.

Garatges: Progrés, 3 i 31

CASSÀ DE LA SELVA
(Girona)

Pere Cufí

Fàbrica de Gasoses i Sifons - «Fruxampany»
«Representant de la cervesa Damm»

Cassà de la Selva

Pere Mercader

CAPELLERIA - - - GORRISTERIA

Camises-Corbates-Cinturons-Sempre les darrees Novetats!

Plaça Mn. Cinto Verdaguer, 5

Cassà

Fonda "El Comerç"

Antiga casa Barretina

VDA. JOAN ABELLI

Plaça Anselm Clavé, 30 - Garcia Hernández, 10 - Cassà de la Selva

Preus reduïts - Servei acuradíssim - Garatge

Narcís Martí

Tocineria - Comestibles

Cassà de la Selva

Reparació d'automòbils - Venda i reparació de bateries
Cotxes a pupilatge - Lubrificants, olis, grasses, etc. etc.

Cotxes de lloguer

Garatge Modern

ENRIC GRUART

Joaquim Costa, 37 i Concepció Arenal, 5

Telèfon 32 R

JUBERT & PRESAS
BANQUERS

Telèfon, 8

Cassà de la Selva

FONDA "EL REGREO"

Plaça J. Anselm Clavé - Telèfon 15
Garatge Bany

Cassà de la Selva

Narcís Duran

Aiguardents i Licors - - - Elaboració acuradíssima
Pont 7 i 9 - Cassà de la Selva

Servei amb camions propis per tota la província.

CAMISES, CAPELLS, CORBATES, GORRES, etc. etc.
Darreres novetats.

Miquel Solà

Estanc.

Dr. Zamenhof, 6

Articles de Ferrreteria - - - Armeria i efectes de caça

URALITA

Agència oficial: J. BERDALET

Cassà de la Selva

Menjars i dispeses econòmiques

Casa Pica

Carrer Salmeron, 39 Cassà de la Selva

Servei amb camió de Cassà a Bar-
celona, amb parades a Caldes de
Malavella i a tots els pobles del litoral

Emili Cabarrocas

Preus econòmics - Servei ràpid

Carrer Mesures

Cassà de la Selva